

PROSPECT

2019-1-FR01-KA201-063174

IO3 – ОБРАЗОВАТЕЛЕН МОДЕЛ

ОЗ: ОБРАЗОВАТЕЛЕН МОДЕЛ

АВТОР: TUCER – ICPG4

Информация за проекта

Име на проекта: PROSPECT: Обучение и социална ангажираност за бъдещото развитие на гражданското общество

№ на договора: 2019-1-FR01-KA201-063174

Партньори по проекта: AFORMAC (Applicant, France); Institut za Podgotovka na Slujiteliv Mejdunarodni Organizacii Zdruzenie (Bulgaria); Regional Department of Education – Pernik (Bulgaria); Wyzsza Szkola Biznesu i Nauk o Zdrowiu (Poland); Asociacion Cultural Euroaccion Murcia (Spain); AEVA - Associação para a Educação e Valorização da Região de Aveiro (Portugal); Direzione Didattica Secondo Circolo Pg (Italy); Tiber Umbria Comett Education Programme (Italy); Direzione Didattica III Circolo Perugia (Italy).

С подкрепата на програма Еразъм+ на Европейския съюз.

Дисклеймър:

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява само възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който се използва съдържанието в нея информация.

Съдържание

1. ПРОЕКТЪТ PROSPECT.....	4
2. ЦЕЛИ НА МОДЕЛА PROSPECT	6
3. ОБРАЗОВАТЕЛЕН МОДЕЛ НА PROSPECT, БАЗИРАН НА МЕТОДОЛОГИЯТА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ГРАЖДАНСТВО	8
3.1 Защо да включим Обучението по гражданство в училищната програма	11
3.2 Как да проектираме учебна единица, базирана на Обучение по гражданство	13
3.3 Учебната единица на PROSPECT, базирана на Обучението по гражданство.....	16
4. КАК ДА ИЗПОЛЗВАМЕ МОДЕЛА НА PROSPECT	22
5. УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ, НА БАЗАТА НА ОБУЧЕНИЕ ПО ГРАЖДАНСТВО ...	24
6. РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕБНИЯ ОПИТ, ТЕСТВАН НА НАЦИОНАЛНО НИВО ...	25

1. Проектът PROSPECT

Проектът PROSPECT, насочен към разработване и тестване на образователен модел, адресиран до всички училищни нива, като се започне от детската градина и се стигне до средното прогимназиално училище, се фокусира върху Обучение по гражданство като ключов момент за преминаване от знания (знам) към умения (знам как да бъда) и компетентност (знам как да направя). Този процес гарантира обучението на способността на гражданите да действат, мислейки критично и да се изправят пред новото предизвикателство на глобалното общество.

Основните цели са:

- ✓ Създаване на учебен опит, базиран на методологията за Обучение по гражданство, насочена към развиване на учебни и интердисциплинарни компетентности, включително на такива на глобалното гражданство;
- ✓ Подобряване на компетентностите на учениците за глобално гражданство чрез набор от дейности, които им позволяват да придобият знания и умения, за да се включат активно и да се опитат да решават истински проблем в общността;
- ✓ Включване на учители и обучители в пътека за обучение, насочена към споделяне на компетентности и практики с позоваване на нов образователен модел, базиран на методологията за Обучение по гражданство;
- ✓ Разработване на глобален образователен модел, включващ Обучение по гражданство в училищните програми на всички образователни нива.

Дейностите по проекта, разработени по отношение на всички задължителни образователни нива, имат за цел да разработят предложение за създаване на глобален образователен модел, който включва дебати и Обучение по гражданство в училищни програми чрез експериментални учебни единици.

Основните дейности за постигане на целите на проекта са следните:

- Събиране и анализ на интересни практики в шест европейски държави за укрепване на уменията за глобално гражданство в учебните дейности, за наблюдаване на тяхното въздействие върху компетентностите на учениците.
- Проектиране на образователен модел, включващ умения за глобално гражданство, методологията за Обучение по гражданство и дебат в учебните програми за формално образование.
- Внедряване на опит за партньорско обучение, адресиран до учители и обучители за разработване на учебни дейности, базирани на Обучение по гражданство като набор от дейности, които позволяват на учениците да придобият умения за глобално гражданство.
- Тестване на образователния модел, базиран на методологията за Обучение по гражданство във всички образователни нива, обхванати от партньорите по проекта.

Проектът стартира през септември 2019 г. и завършва през февруари 2022 г.

Партньорството

AFORMAC (Applicant, France)
Address: 37 Boulevard Aristide Briand – Clermont-Ferrand
Email: m.schaefer@aformac.fr
Website: <https://www.aformac.fr/>

ITPIO - Institut za Podgotovka na Slujiteliv Mejdunarodni Organizacii Zdruzhenie (Bulgaria)
Address:
Email: <http://itpio.eu/>
Website: <http://itpio.eu/>

Regional
Department of
Education-Pernik,
Bulgaria

Regional Department of Education – Pernik (Bulgaria)
Address:
Email: mstefanova_riopk@abv.bg
Website: <http://ruobg.com/selectrio/>

Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu (Poland)
Address:
Email: a.orska@wsbinoz.pl
Website: <https://www.medyk.edu.pl/>

Asociacion Cultural Euroaccion Murcia (Spain)
Address: C/Mariano Ruiz Funes, 18 Murcia
Email: sarapereira.euroaccion@gmail.com
Website: <http://www.euroaccion.com/>

AEVA - Associação para a Educação e Valorização da Região de Aveiro (Portugal)
Address: Rua Francisco Ferreira Neves, 567 - Aveiro
Email: andrea.baptista@citizens.pt
Website: <https://www.aeva.eu/>

Direzione Didattica Secondo Circolo Pg (Italy)
Address: Via M. Magnini, 11 - Perugia
Email: pgee00200l@istruzione.it
Website: <https://secondocircolopg.edu.it/>

TUCEP - Tiber Umbria Comett Education Programme (Italy)
Address: Via Maritiri 28 marzo, 35 - Perugia
Email: tucep@tucep.org
Website: <http://www.tucep.org/>

Direzione Didattica III Circolo Perugia (Italy)
Address: Via P. Da Palestrina - Perugia
Email: pgic868005@istruzione.it
Website: <http://www.istitutocomprensivoperugia4.it/>

2. Цели на модела PROSPECT

Образователният модел PROSPECT представлява прототип, който определя нов модел на обучение за всички училищни нива, като се започне от детската градина и се стигне до средните прогимназиални училища, базиран на методологията за Обучение по гражданство, и засяга ключовия момент за преминаване от знания (знам) към умения (знам как да бъда) и компетентност (знам как да направя).

Основната цел на този образователен модел е **да развие компетентностите на учениците за глобално гражданство**, гарантиращи обучение на способността на гражданите да действат, мислейки критично и да се изправят пред новото предизвикателство на глобалното общество.

Внедряването на нов образователен модел, включващ Обучение по гражданство във всички училищни програми, ще създаде обучителен опит, основан на холистичен подход, насочен към разработване на **учебни програми и интердисциплинарни компетенции** според подхода на Образование за глобално гражданство.

Това е една от стратегическите области на програмата на ЮНЕСКО за образователния сектор за периода 2014-2021 г. и следва Програмата за образование 2030 и Рамката за действие¹, по-специално Цел 4.7 от Целите за устойчиво развитие (ЦУР 4 за образованието), която приканва всички страни да „да гарантират, че всички учащи се получават знания и умения за насърчаване на устойчивото развитие, включително, наред с другото, чрез образование за устойчиво развитие и устойчив начин на живот, човешки права, равенство между половете, насърчаване на култура на мир и ненасилие, глобално гражданство и оценка на културното многообразие и на приноса на културата за устойчиво развитие”.

Образованието за глобално гражданство дава приоритет на значението и съдържанието на образованието, за да се изгради мирен и устойчив свят. И двата европейски документа подчертават необходимостта от насърчаване на знанията, уменията, ценностите, нагласите и поведението, които позволяват на хората да вземат информирани решения и да поемат активни роли на местно, национално и глобално ниво.

Образователният модел PROSPECT включва основно 3 части:

- **Учебни единици**, базирани на Обучение по гражданство като набор от дейности, които позволяват на учениците да придобият знания и умения, за да станат граждани, способни да действат, мислейки критично и да се изправят пред новото предизвикателство на глобалното общество.
- Събиране на **безплатни образователни ресурси**, достъпни на платформата Moodle, където обучението и дидактическите инструменти, както и резултатите от

---

¹ <https://en.unesco.org/themes/education2030-sdg4>

прилагането на националния модел, ще бъдат консултирани от учители, обучители, ученици и други заинтересовани страни.

- **Резултатите от националното тестване** на учебните дейности, реализирани в училищата в страните партньори, като се посочват предимствата на Обучението по гражданство в учебните дейности с цел развитие на компетентностите на учениците за глобално гражданство.

Образователният модел е основно адресиран до учители и обучители, ученици и политици.

Подкрепяни от този Образователен модел, **учителите и обучителите** имат възможност да тестват учебни дейности, базирани на Обучение по гражданство, които позволяват на учениците да придобият знания и умения, за да се включат активно и да се опитат да решат истински проблем в общността.

С други думи, училището, все по-ангажирано с ценностите на образованието за активно гражданство, може да намери интересна педагогическа и дидактическа справка в предложението за Обучение по гражданство, способно да използва най-добрите дидактически указания, предложени на учителите днес, ориентирайки ги към развиване на просоциалното измерение и активното гражданство.

От друга страна, Обучението по гражданство е допълнителна възможност за **учениците**, значителна добавена стойност към техния нормален учебен опит, който не се ограничава до класната стая.

Учениците имат възможност да играят активна роля като главни действащи лица във всички фази на проекта, от „зачеването“ му до оценката му и провеждането на солидарни дейности, свързани със съществуваща потребност в общността, чрез ангажимент за участие в развитието на възможни и смислени решения.

Чрез Обучението по гражданство учениците имат възможността да се „движат“ в рамките на редовната си училищна програма, като тестват своите знания и умения в реална среда и в полза на общността, справяйки се с автентични проблеми, развивайки умения и чувство за идентичност и принадлежност към тяхната местна среда.

И накрая, този документ има стратегически характер, адресиран към **политиците**, отговарящи за училищното образование и обучение в училищната система на регионално и национално ниво, за систематизиране на методологията за Обучението по гражданство за подобряване на уменията и компетентностите на учениците в световен мащаб, както и ключовите компетентности.

3. Образователен модел на PROSPECT, базиран на методологията за Обучение по гражданство

Обучението по гражданство е обширно педагогическо предложение в световен мащаб и в литературата има различни определения. Мария Ниевес Тапия, основател и директор на *Centro Latinoamericano de Aprendizaje y Servicio Solidario*, определя Обучението по гражданство като „набор от проекти или програми за солидарност (предназначени да отговорят по неограничен и ефективен начин на реална област, в която е почувствана необходимост, работеща с и не само за общността), с участието на ученици като главни действащи лица, започвайки от началната фаза на планиране до окончателната оценка и умишлено свързана с учебно съдържание (включително учебно съдържание, размисли, развитие на умения за гражданство и работа)"²

Педагогическият произход на Обучението по гражданство може да бъде открит у Джон Дюи³ и Пауло Фрейре⁴. Фрейре (1970) вярва, че образованието е процес на овластяване. Вместо да възприема образованието като „банков“ процес, който разглежда учениците като празни банкови сметки, които чакат да бъдат напълнени, Фрейре разглежда отношенията учител-обучаван като взаимна връзка. Учителите преподават, но също така учат; учащите се учат, но и преподават. В идеалния случай Обучението по гражданство е процес на овластяване както за ученици и преподаватели, така и за членове на общността, тъй като те заедно учат и преподават в създаването на по-добри общности. Подобно на Фрейре, Дюи отхвърля идеята, че образованието е натрупване на знания и вместо това твърди, че образованието е по-скоро развиване на преценка от страна на обучаемия, умение, необходимо за участие в демократичния процес.

С оглед на всичко по-горе казано, може да заявим, че Обучението по гражданство е **образователен подход, който включва учениците като главни действащи лица в общността**: „педагогическа революция“, която, започвайки от реална нужда, свързана със учениците, общността или конкретно събитие, развива обучение и социални умения чрез търсене на решения в реципрочен диалог между класната стая и реалността.

Следователно, това е процес на човешки и когнитивен растеж, който е обобщен в мотото „Ученето служи, служенето учи“; субектите си взаимодействат и си сътрудничат за решаване на проблеми чрез учене на когнитивно и културно ниво в кръгово измерение на солидарност, в което учениците чрез образователни преговори стават главни действащи лица в своето обучение и социална промяна.

Добавената стойност идва от факта, че макар да насърчава когнитивното развитие, то също така насърчава *развитието на човешки измерения*, които биха могли да бъдат забравени:

---

² Tapia Maria Nieves, *Educazione e solidarietà. La pedagogia dell'apprendimento-servizio* (2006) Rome, Città Nuova Editrice.

³ <https://digitalcommons.unomaha.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1152&context=slceslgen>

⁴ Freire, P. (2002). *Pedagogia degli oppressi*. Torino: EGEEA

социалните, етичните и духовните измерения. Срещайки учениците с проблеми, които присъстват в реалния живот, Обучението по гражданство ги доближава до общността им, като ги прави отговорни за социалните нужди на общността.

От образователна гледна точка Обучението по гражданство е метод, който напълно съответства на настоящите образователни насоки, които изискват училищата да работят за развиване на уменията на учениците, вместо да бъдат среда, посветена само на предаването на знания.

Преподаването, основано на компетентности, изисква учениците да се сблъскат с реални проблеми и да бъдат отговорни за справяне с тях като главни действащи лица, използвайки всички когнитивни, афективни, културни и релационни ресурси, с които разполагат.

Благодарение на този подход учениците не само се свързват с реалността и научават за реални проблеми, но биват насърчавани да дадат своя личен принос за тяхното решение.

Въпреки разнообразието от преживявания, които отразяват различни културни контексти, има **три елемента**, които характеризират Обучението по гражданство:

- Солидарните дейности трябва да бъдат свързани със **съществуваща потребност в общността** и с членовете на общността, в която те се намесват. Накратко, това не е социална практика.
- Учениците играят активна роля като **главни действащи лица** във всички фази на проекта, от неговото създаване до оценката му.
- Солидарните дейности трябва да бъдат изцяло **интегрирани в училищната програма** и да позволяват по-добро обучение.

Ако искаме да обобщим различните характеристики на Обучението по гражданство, бихме могли да кажем, че това е подход:

1. Ориентирани към проучвания: опитът възниква при откриването на проблеми и реализираният проект е насочен към тяхното решаване;

2. Учебна програма: дейностите са интегрирани и свързани със съдържанието на училищната програма;
3. Фокусирани върху компетентността: учениците тестват своите знания и умения и развиват своята компетентност, като се сравняват с автентични проблеми;
4. Интердисциплинарни: проблемите обикновено се характеризират със сложност и за тяхното решаване е необходимо да се използват повече субекти, които си взаимодействат и се интегрират помежду си;
5. Сътрудничество: проектирането и изпълнението на проекти за Обучение по гражданство включва цялата група от класове, която се превръща в общност за обучение;
6. Участие: това не е социална практика, а сътрудничество с получателите на проекта, които участват на равни начала. Те не просто получават помощ, а самите те са ресурс за растеж на ученика;
7. Овластяване: Обучението по гражданство позволява смислени преживявания на активно гражданство, когато училището е ангажирано със социална отговорност;
8. Трансформираща: социалната отговорност означава ангажираност както към личен, така и към социален напредък, тъй като тя е нещо, което подобрява реалността на живота в общността.

За да се гарантира постигането на дългосрочни резултати чрез прилагане на методологията, базирана на Обучението по гражданство, е необходимо да се подпомогне развитието на мрежа от взаимоотношения, вътрешни и външни за училището, така че външната общност също да участва активно, включително чрез създаване на мрежи и съюзи в района и със субектите, които допринасят за изпълнението на дейностите.

И накрая, проектите трябва да бъдат систематизирани на училищно ниво, тъй като подходът „Обучение по гражданство“ не се постига чрез планиране на допълнителни дейности към училищната програма, а чрез прилагане на структурирани дейности, които продължават във времето (след края на проекта и след края на учебната година)⁵.

---

⁵ Fiorin Italo, *Oltre l'aula. La pedagogia del Service*, Mondadori, Milano, 2016. Fiorin I, *Insegnare ad apprendere*, La Scuola, Brescia, 2014

Fiorin Italo, *La buona scuola*, La Scuola, Brescia, 2008(2016)

3.1 Защо да включим Обучението по гражданство в училищната програма

Този образователен подход позволява да се разшири социалната интелигентност на учениците протагонисти, разширявайки хоризонтите на културна, межкултурна и глобална грамотност, като ги кара да придобиват умения за глобално гражданство. Поради тази причина то е изключително ефективно за проектирането и изпълнението на проекти за приобщаващо обучение за училища от всички образователни нива.

По този начин, учебните проекти, насочени към постигане на социални умения, няма да се превърнат в допълнителни пътища към вече включените в учебните програми, а в разширяване на социалното измерение, което подчертава значението и достойнството на човека, претендирайки за правата, нуждите и ценностите.

Следователно Обучението по гражданство насочва образователното планиране на училището към планирането на **учебни пътеки („учене“)** в реалния житейски контекст, в който учениците могат да развият умения (дисциплинарни, трансверсални, професионални, и просоциално поведение) чрез прилагане на **интервенция** за общността, в която се намира училището. Всички дейности се извършват в рамките на образователните предложения на училището, те са неразделна част от учебната програма и допринасят за цялостното образование на индивида.

Няколко изследвания изтъкват, че дейностите за Обучението по гражданство са насочени към повишаване на нивата на компетентност и участие в училищни дейности, мотивация за учене, подобряване на самочувствието и насърчаване на придобиването на просоциално поведение.⁶

Целта на тези инициативи е да създадат учебни пътеки, които могат да предадат значението на отговорността и ангажираността към общността и общото благо: учениците, които участват в тези преживявания, растат по отношение на развитието на тяхното чувство за хуманност, тъй като те лично преживяват ценности като солидарност, приобщаване, гражданска ангажираност. По същия начин едни и същи ученици учат по-лесно и постигат по-добри резултати от своите връстници, които не са участвали в дейности, базирани на Обучение по гражданство.

Можем да кажем, че Обучението по гражданство, освен че улеснява придобиването на компетентност, предоставена от училищната програма, улеснява постигането на следните цели:

- ✓ повишаване на чувството за отговорност, социалната компетентност и самочувствие;
- ✓ подобряване на отношенията с другите и с представители на други етноси;
- ✓ повишаване на способността за приемане на културно многообразие;
- ✓ по-голямо доверие към възрастните;
- ✓ възможност за работа с хора с увреждания и възрастни хора;

---

⁶ Furco and Billig, 2002; Gregorova, Heinzova and Chovancova, 2016

- ✓ засилване на способността за емпатия и желанието да се помогне на другите;
- ✓ насърчаване на ангажираността и участието на местни доброволчески организации;
- ✓ подобряване на уменията за четене и писане, изкуство, математика;
- ✓ увеличаване на участието в клас и мотивацията за обучение;
- ✓ намаляване на риска от отпадане от училище;
- ✓ стимулиране на по-позитивен климат в училище;
- ✓ повишаване на взаимното уважение между учителите и учениците.

3.2 Как да проектираме учебна единица, базирана на Обучение по гражданство

Проектирането на учебна единица, базирана на Обучение по гражданство, започва с **внимателен анализ на съществуващите нужди на територията и общността**, в която се намира училището, за да се провери възможността за стартиране на интервенционни стратегии, които съчетават конкретните училищни учебни цели с активно служене на местната общност.

Много е важно дейността на Обучението по гражданство **да бъде свързано с реална необходимост**, произтичаща от териториалния контекст, в който се намира училището, и дейността да има интердисциплинарна връзка. Освен това, моделите на дейностите, предложени в учебната единица, трябва да имат характеристиката на **възпроизводимост**, така че да могат да бъдат приложени в области и обстоятелства, различни от първото експериментиране.

За успешното планиране на дейността е **важно целите, които трябва да бъдат постигнати, да бъдат добре дефинирани** както по отношение на уменията, които учениците трябва да придобият, така и към социално-релационните цели.

Участието на учениците във всяка фаза от изпълнението на проекта остава основен елемент, тъй като споделянето на целите насърчава чувство за отговорност за постигане на очакваните резултати и стимулира важни учебни процеси у младите хора.

И накрая, от съществено значение е учебната единица непрекъснато да подчертава **централността на учебната програма**, за да се подчертае структурната конотация на образователната методология на дейността за Обучението по гражданство. Колкото повече проектът е свързан с учебните цели, толкова повече ученици участват по съзнателен и активен начин: следователно дейностите, планирани с методологията за Обучението по гражданство, не трябва да се популяризират като спорадични и извънкласни възможности за обучение, а като структурирани дидактически дейности, определящи образователния опит като път, който включва трансверсално субектите, като действа едновременно върху придобиването на трансверсални и просоциални компетенции (меки умения).

Имайки предвид горните основни положения, проектирането на учебна единица, на базата на методологията за Обучение по гражданство, обикновено се прави в **5 фази**, както е показано в следващата таблица⁷:

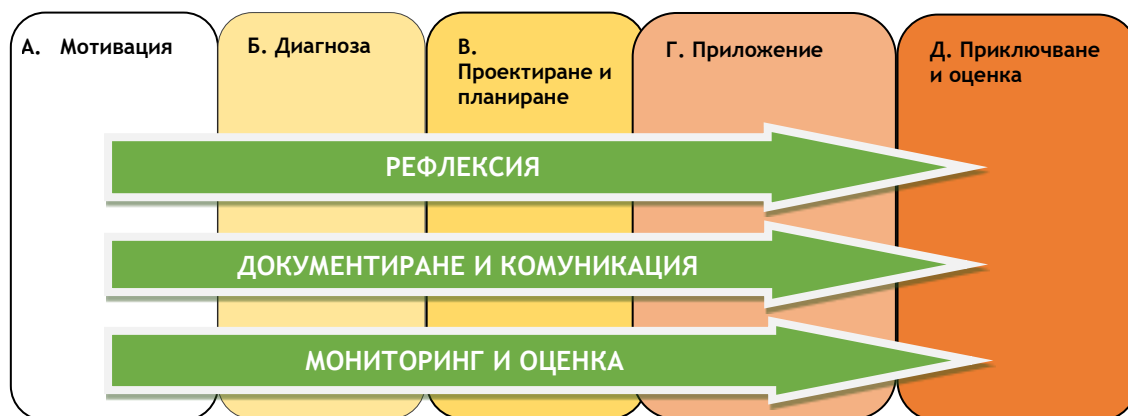
⁷ Reworked by María Nieves Tapia, *Educazione e Solidarietà. La pedagogia dell'apprendimento- servizio*, Città Nuova, Roma, 2006; Italo Fiorin (a cura di), *Oltre l'aula. La proposta pedagogica del Service Learning*, Mondadori Università, Milano, 2016.

Фаза	Описание	Дейност/резултат
А. Мотивация	Споделяне на целите на проекта с включените участници. Споделяне на образователната стойност на предложението и участие на учениците. Повишаване на информираността на учениците за тяхната активна роля във всяка фаза на проекта.	Протоколи, мрежови споразумения. Срещи със заинтересованите страни. Срещи за осведомяване на учениците.
Б. Диагноза	Участващият клас проучва темата/съществуващата нужда и идентифицира наличните ресурси (икономически, човешки и т.н.) за изпълнението на проекта.	Обобщен документ на ниво училищно настоятелство или съвет на класа.
В. Проектиране и планиране	Училището, заедно с общността, планира и проектира специфични дейности въз основа на внимателна оценка на рисковете, ограниченията, възможностите и стратегиите.	Учебен проект, който ще отговори на следните въпроси: Какво да правя? Какво е предложението? Какви са целите на обучението? Заедно с кого? Къде? Кой какво прави? Какво се научава (съдържание)? Кога (време)? Колко струва?
Г. Изпълнение	Училището изпълнява планираните дейности в сътрудничество с целевата общност.	Изпълнение на планираните дейности: разработване на учебното съдържание.
Д. Закриване и оценка	Училището размисля върху научените уроци, качеството на дейностите и въздействието върху общността. Споделяне на постигнатите резултати с целевата общност.	Инструменти за оценка: въпросник за самооценка, скала за оценка и др.

Всички фази на учебната единица са засегнати от следните **три напречни процеса**, които позволяват постигането на очакваните резултати:⁸

⁸ Reworked by María Nieves Tapia, *Educazione e Solidarietà. La pedagogia dell'apprendimento- servizio*, Città Nuova, Roma, 2006; Italo Fiorin (a cura di), *Oltre l'aula. La proposta pedagogica del Service Learning*, Mondadori Università, Milano, 2016.

Процес	Описание	Дейност/резултат
Рефлексия	Критична рефлексия върху дейностите: <ul style="list-style-type: none"> - Формална дейност, реализирана от учителя въз основа на целите на обучението; - Неформална рефлексия, излизаща спонтанно от учениците. 	През , интервюта, срещи, семинари.
Документиране и комуникация	Систематизиране на материали, насочени към поддържане и съобщаване на всички разработки на проекта на включените участници.	Писмени документи, видеа, аудио, снимки, интервюта, презентации, публикации в социални мрежи и др. ...
Мониторинг и оценка	Планирани действия във всички фази на проекта, насочени към анализ на силните и слабите страни с цел подобряване на текущия проект.	Въпросници, интервюта, дневник и т.н. ...

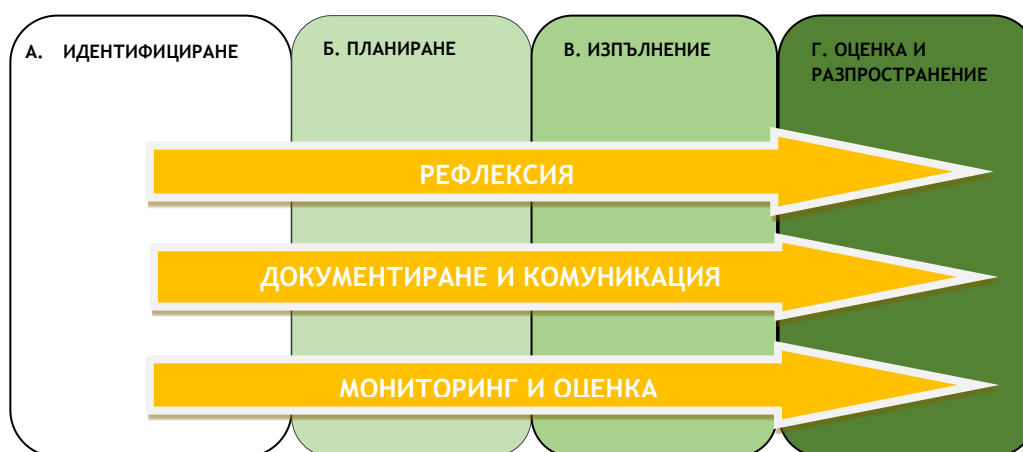
3.3 Учебната единица на PROSPECT, базирана на Обучението по гражданство

Вземайки предвид основната структура, описана в предишния раздел, партньорството по PROSPECT разработва набор от **22 учебни единици**, обхващащи следните четири макро концепции:

1. **УСТОЙЧИВОСТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**
2. **ИМИГРАЦИЯ**
3. **РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ**
4. **ГЛОБАЛНО ГРАЖДАНСТВО**

Избраните теми са в съответствие с основната цел на образователния модел на PROSPECT за подпомагане и насърчаване на развитието на умения за глобално гражданство у учениците, чрез укрепване и прилагане на практика на препоръките на ЮНЕСКО (2015 г.) и Програмата 2030 за развитие на устойчивостта.

Всяка учебна единица, включително в този образователен модел, предвижда четири фази:

Първата стъпка „Идентифициране“ представлява основата за развитието на учебната единица, където ще бъдат идентифицирани съответните елементи, както е показано в следващата таблица:

А. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ	
ЗАГЛАВИЕ	<i>Избор на заглавието на учебната единица</i>

УЧИЛИЩНО НИВО	Избор на училищното ниво, в което може да бъде приложена учебната единица: <ul style="list-style-type: none"> ☐ детска градина ☐ начално училище ☐ прогимназия ☐ средно училище ☐ професионално образование ☐ друго (моля уточнете).....
СЪДЪРЖАНИЕ	Кратко описание на средата, в която ще се развиват учебните дейности (брой ученици, възраст на учениците, включени учители и др ...).
НУЖДА/ПРОБЛЕМ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ	Описание на нуждата проблема, съществуващ в общността, открит от учителите или учениците, на който ще се основават дейностите. Идентифицирайте предимствата, които дейностите могат да предоставят на общността и как те могат да бъдат свързани с планирането на обучението.
ВКЛЮЧЕНА ЦЕЛЕВА ГРУПА	Посочете целевите групи, които ще участват в дейността (ключови играчи, заинтересовани страни, бенефициенти).
МЕТОДОЛОГИИ	Опишете методологията, възприета по време на изпълнението на дейността (напр. брейнсторминг, дискусия, индивидуален и групов анализ и др.). Методологиите трябва да бъдат иновативни.

След като идентифицира основните елементи на учебния проект, училището споделя целите между включените участници, както и образователната стойност на предложението. От учителите се изисква да повишат информираността на учениците за тяхната активна роля във всяка фаза на проекта, за да постигнат целите на обучението и служба на обществото, очаквани от изпълнението на дейностите.

Във **втората фаза „Планиране“** се определят целите на обучението, както и учебните предмети, засегнати от изпълнението на действията, както е посочено по-долу:

Б. ПЛАНИРАНЕ	
ОСНОВНИ ЦЕЛИ (Цели на обучението)	Идентифициране на учебните цели, които трябва да бъдат свързани със субектите, включени в учебната пътека, особено по отношение на знания, умения и цели за развитие на умения. Те са очертани с ясни и конкретни термини с цел последваща оценка на резултатите.

Б. ПЛАНИРАНЕ	
ГЛОБАЛНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО (Цели на Обучението по гражданство)	<p>Целите на Обучението по гражданство имат образователно измерение, грижа за развитието на личността на учениците и връзката им с променящото се общество. Поради тази причина те се считат за цели на Глобалното обучение.</p> <p>Посочете целите на Обучението по гражданство, които ще бъдат постигнати чрез изпълнението на дейността, като се вдъхновите от следните теми, включени в документа на ЮНЕСКО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Местни, национални и глобални системи и структури - Въпроси, засягащи взаимодействието и свързаността на общностите на местно, национално и глобално ниво - Основни положения и сила на динамиката - Различни нива на идентичност - Различни общности, към които принадлежат хората и как те са свързани - Разлика и уважение към многообразието - Действия, които могат да се предприемат индивидуално и колективно - Етично и отговорно поведение - Ангажираност и предприемане на действия <p>За повече информация относно глобалните цели на обучението можете да изтеглите документа на ЮНЕСКО тук: Global Citizenship Education</p> <p>unesdoc.unesco.org/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_59f36c73-b9c9-4898-aea4-f93623d8a898?_=232993eng.pdf?to=71&from=1</p>
КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ	<p>Изберете ключовите компетентности, обхванати от учебната единица:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Грамотност ☐ Многоезичие (мултилингвизъм) ☐ Дигитални, научни и инженерни умения ☐ Цифрови и технологични компетенции ☐ Междуличностни умения и способност за възприемане на нови компетенции ☐ Активно гражданство ☐ Предприемачество ☐ Културно осъзнаване и изразяване
ГРАЖДАНСТВО НА ЕС ОБРАЗОВАТЕЛНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Изберете компетентностите за гражданство на ЕС, обхванати в учебната единица:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Комуникация на майчин/чужди езици ☐ Социални и граждански компетентности ☐ Културно осъзнаване и изразяване ☐ Чувство за инициатива и предприемачество

Б. ПЛАНИРАНЕ	
	☐ Математическа компетентност и основни компетенции в науката и технологиите ☐ Дигитална компетентност ☐ Учим се да учим
ВКЛЮЧЕНИ ПРЕДМЕТИ	<i>Посочете учебните предмети, участващи в извършването на дейността (интегрирани или свързани)</i>

Образователният модел на PROSPECT се фокусира специално върху насърчаването на развитието на компетентностите на учениците за глобално гражданство чрез методологията за Обучение по гражданство. Поради тази причина партньорството обърна специално внимание на избора на глобалните цели на обучението, предвидени в документа на ЮНЕСКО.

Третата фаза „Изпълнение“ представлява централното ядро на Обучение по гражданство: тя описва фазите, които ще водят учители и ученици при проектирането и изпълнението на проекта за Обучение по гражданство: въз основа на контекстния анализ, извършен чрез администрирането на въпросник сред адресираните участници в общността. Поради тази причина конкретните дейности, които трябва да се извършват в общността, не могат да бъдат дефинирани на този етап. Всички подробности, свързани с дейностите, резултатите и ангажираните ресурси, могат да бъдат добавени в края на процеса на изпълнение и ще бъдат различни в зависимост от нуждата/проблема, открит от учениците.

Информацията, която трябва да бъде включена в тази фаза, е обобщена в следната таблица:

В. ИЗПЪЛНЕНИЕ							
ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	<p><i>Описание на фазите, които ще доведат до проекта за Обучение по гражданство чрез дефиниране и предоставяне на следната информация:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Какво ще направи учителят</i> - <i>Какво ще правят учениците</i> - <i>Какви ще бъдат резултатите от дейностите</i> - <i>Кога ще бъдат извършени дейностите</i> - <i>Как ще бъде включена общността</i> <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;">Какво прави учителят</th> <th style="background-color: #92d050;">Какво прави ученикът</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Списък на дейностите</i></td> <td><i>Listing the activities</i></td> </tr> <tr> <td style="height: 40px;"></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Какво прави учителят	Какво прави ученикът	<i>Списък на дейностите</i>	<i>Listing the activities</i>		
Какво прави учителят	Какво прави ученикът						
<i>Списък на дейностите</i>	<i>Listing the activities</i>						

⁹

⁹ Thanks to the support provided by CVM Comunità Volontari per il Mondo, Ancona (Italy)

РЕСУРСИ	<i>Определете ресурсите, необходими за извършване на дейността:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Човешки ресурси (умения, вътрешни и външни експерти и др.) - Финансови ресурси (възможни източници на финансиране за закупуване на консумативи, материали, услуги и др.) - Възможни партньорства с участници в общността
ДЕЙНОСТИТЕ	<i>Предоставяне на информация за дейностите, които трябва да се извършват в и извън класната стая.</i>

Четвъртата фаза е „Оценка и разпространение“: въз основа на основните цели и глобалните цели на обучението, трябва да бъде направен списък на елементи, които да бъдат оценени от учителите в края на дейностите, както и инструментите, които те искат да използват. Образователният модел основно предоставя два инструмента за оценка:

1. *Въпросник за самооценка*, целящ насърчаване на дълбокото разбиране на темите от съдържанието и стиловете на учене, както и да позволи на учениците да обмислят своите решения и действия и да планират бъдещи процеси. Също така насърчава учениците да поемат по-голяма отговорност за ученето по време на изпълнението на проекта Обучение по гражданство.

2. *Скала за оценка*, целяща да оцени постигнатите глобални учебни цели от учениците въз основа на темите и учебните цели от документа за образование на Глобалното гражданство на ЮНЕСКО.

Що се отнася до разпространението, тази фаза дава възможност да се планират промоционалните дейности, които да се извършват в края на проекта Обучение по гражданство, за да се споделят резултатите с общността и всички други заинтересовани страни. Също така, на този етап могат да бъдат посочени инструментите за разпространение.

В зависимост от действителната нужда/проблем, открит от учениците и реализирания проект Обучение по гражданство, ще бъде възможно да се интегрират дейностите и инструментите за разпространение.

Г. ОБУЧЕНИЕ ПО ГРАЖДАНСТВО	
ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	<i>Избройте елементите на учебната дейност, които искате да оцените.</i>
ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОЦЕНКА	<i>Избройте инструментите за оценка, които искате да използвате, напр. въпросник за самооценка, SWOT анализ и др. (включва шаблона на инструмента за оценка).</i>

ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ	<i>Опишете дейностите за разпространение, които ще се предприемат, за да се комуникира и разпространи учебната дейност, извършена чрез методологията за Обучение по гражданство.</i>
ИНСТРУМЕНТИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ	<i>Опишете инструментите за разпространение на извършената учебна дейност (напр. събития, брошури, публикации в социалните медии и др.)</i>

4. Как да използваме модела на PROSPECT

За да се постигнат основните цели на проекта, образователният модел на PROSPECT е разработен въз основа на следните изисквания:

- учебен подход, предназначен за различни възрастови групи ученици;
- методологии за преподаване/учене във връзка с различното образователно ниво;
- придобиване на компетентности за глобално гражданство;
- очаквани резултати от изпълнението на дейности, базирани на методологията за Обучение по гражданство, целящи да позволят на учениците да придобият знания и умения за решаване на реален проблем в общността;
- инструменти за разработване на подходи и методологии;
- демонстрационен прототип, свързан с прилагането на учебния модел.

В следващия раздел са илюстрирани 22 учебни единици, отнасящи се до възрастовите групи на учениците, училищните нива и компетентностите/уменията, които трябва да бъдат развити. Всички тези практики могат лесно да бъдат тествани от учители и обучители, които разполагат със списък от дейности, информация за областта на дейността, методологии, възрастова група, продължителност, цели и задачи, материали и ресурси, които трябва да се използват и указания за подготовка, изпълнение и оценка на всяка дейност.

Съгласно графика на проекта, партньорството трябва да осъществи пилотното обучение, включено в този наръчник, като включи 100 ученици и 20 учители/обучители на всички образователни нива (детска градина, начални, основни и средни училища) за всяка участваща държава. Пилотното обучение ще позволи на учениците да бъдат главните действащи лица при идентифицирането на необходимостта или проблема в общността, в която се намира тяхното училище, но особено при изпълнението на дейности за решаване на наблюдавания проблем, насърчавайки развитието на граждани, активно ангажирани в бъдещето на обществото.

Методологиите и съдържанието на настоящия образователен модел ще бъдат преразгледани въз основа на обратната връзка, събрана от националния комитет на заинтересованите страни, проведена във всяка държава и адресирана до учители/обучители и експерти, участващи в образователната област, които ще анализират обосновката, целта, компетентностите и безплатни образователни ресурси (Наръчник Версия 02).

След това резултатите от пилотирането ще бъдат докладвани и споделени между партньорите и ще бъдат събрани във финален транснационален доклад за прилагането на модела, за да позволи на учениците да придобият умения за глобално гражданство. Докладът ще съдържа основните количествени и качествени данни и резултатите от пилотните дейности, заедно с основните предложения за прилагането на глобални образователни модели, включващи методологията за Обучение по гражданство в учебните

дейности. Събраните данни ще бъдат обобщени в политическите насоки, разработени от партньорството в края на проекта.

5. Учебни дейности, на базата на Обучение по гражданство

В приложения раздел са включени учебните единици, базирани на методологията за Обучение по гражданство, които са на разположение на училищните учители, за да бъдат тествани по време на техните учебни дейности. Следващата таблица обобщава областта, заглавието, училищното ниво и възрастта на учениците за всяка учебна единица:

ОБЛАСТ	ЗАГЛАВИЕ	УЧИЛИЩНО НИВО	ВЪЗРАСТ НА УЧЕНИЦИТЕ
УСТОЙЧИВОСТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	01. Не режете това дърво!	Детска градина	5 години
	02. Зелена градина за здравословен живот	Начално училище	8-9 години
	03. Какво ядете?	Основно училище	12-15 години
	04. Водата: скъпоценен източник!	Начално училище	7-8 години
	05. Климатичен хаос	Гимназия	15-16 години
ИМИГРАЦИЯ	06. Нека всички се хванем за ръце!	Детска градина	4-5 години
	07. Всички ние сме граждани на света	Детска градина	5 години
	08. Един свят, различни нации Едно училище, различна култура	Начално училище	7-8 години
	09. Пепеляшка без граници	Начално училище	9-10 години
	10. Свят без стени	Основно училище	12-14 години
	11. Заедно	Гимназия	14-16 години
РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ	12. Да играем ... но игра на момиче или на момче?	Детска градина	4-5 години
	13. Двуликият Янус: проблем с пола	Начално училище	8-9 години
	14. Чупене на чукове и метли	Начално училище	10 години
	15. Ние сме равни!	Основно училище	10-12 години
	16. Въпрос на пола	Основно училище	12-14 години
	17. Каква е твоята роля в играта на живота?	Гимназия Професионално образование	16-20 години
ГЛОБАЛНО ГРАЖДАНСТВО	18. Ти и аз ... деца с еднакви права!	Детска градина Начално училище	5-7 години
	19. Приятелството	Начално училище	8-9 години
	20. Дигитално глобално гражданство	Начално училище Основно училище	9-12 години
	21. Правата на човека	Основно училище	11-14 години
	22. Ние като деца на света	Гимназия	16-19 години

6. Резултати от учебния опит, тестван на национално ниво